

deep dive

Uitgave	Categorie	Onderwerp
8	Basgitaar techniek	Voortekens en basgitaarspel

“Deep Dive” is een periodiek verschijnend e-paper, dat naast de [GuitarJan.com](#) nieuwsbrief, wordt verstuurd aan geïnteresseerden. “Deep Dive” behandelt een specifiek muziektheoretisch onderdeel, dat kan variëren van een akkoorden clinic tot het behandelen van toonladder rariteiten of een gedetailleerde uitleg van een bepaalde solo, of een complex slagritme.

We gaan er voor de “Deep Dive” serie van uit dat je een redelijke muziektheoretische kennis hebt, waarbij onze website [GuitarJan.com](#) je natuurlijk alle studie- en oefenmogelijkheden biedt.

Voortekens en basgitaarspel

Deze uitgave van “Deep Dive” bevat nu eens niet allerlei voorbeelden met rek-en-strek vingeroefeningen, we gaan met enkele kleinere muzikale frases aan de slag (één-octaf patronen), en we bespreken de overvloed aan voortekens die ons ter beschikking staan. Veel muziekstukken hebben één of meerdere “vaste voortekens”, ook wel voortekening genoemd (in het Engels: *key signature*). Dat zijn kruisen of mollen die aan het begin van de notenbalk vermeld worden. Dit betekent dat je die kruisen of mollen er steeds zélf bij moet denken tijdens het spelen, die worden dus niet maat na maat herhaald. De voortekens kunnen het klankbeeld van een muziekstuk drastisch veranderen, en het is ook ons overkomen dat we een bedenkelijk klinkende noot hebben gespeeld, omdat we de voortekens # (sharp) of ♭ (*flat*) veronachtzaamd hadden.

1 C majeur

2 C mineur

Begin met het spelen van de oefeningen in de voorbeelden 1 en 2 hierboven, waarin je een standaard één-octaf majeur en mineur toonladder vindt. Dit zijn de twee tonica toonladders van C majeur en C mineur, waarbij je je nog wel kunt herinneren dat C mineur de relatieve mineur toonladder van E♭ majeur is. De volgende stap is dat we deze melodische sequenties verder uitwerken met de noten uit de beide toonladders, en de diverse vormen (*shapes*) die we kennen om die noten te spelen. In voorbeeld 3 zie je bepaalde ritmes in een tabulatuur noteren, en op welke manier dat je het ritme moet tellen. De derde maat in deze sequentie heeft niet de standaard verdeling zoals je in de beide voorafgaande maten aantreft, die daardoor gemakkelijk te tellen waren. Om in het ritme te blijven met de derde maat, is de eenvoudigste weg om in een 8ste noten structuur te blijven tellen. Je ziet dat ook, doordat we tussen elke tel het woordje “en” hebben gevoegd.

3 een twee drie vier een en twee en drie en vier en

een en twee en drie en vier en

4 **5**

3 3 5 2 3 2 | 3 5 2 3 2 5 3 || 3 3 5 6 3 6 | 3 5 6 3 6 5 3

Probeer, om te beginnen, de oefening uit voorbeeld 4 te spelen. Als je met voorbeeld 5 aan de slag gaat, zorg dan dat je met je wijsvinger begint. Gehoormatig zul je het grote verschil merken tussen voorbeeld 4 en 5, terwijl we maar één noot veranderd hebben. De baslijn klinkt ineens veel anders.

6

3 3 5 6 3 6 | 3 5 6 3 6 5 3

Kijk nu eens naar voorbeeld 6, waar de gewijzigde noot uit voorbeeld 5, de E_b, is inbegrepen in de voortekens op de notenbalk. De baslijn is precies hetzelfde als in voorbeeld 5, maar de E_b noot is, door de voortekens, nu impliciet geworden.

7 **8**

0 0 2 3 0 3 | 0 2 3 0 3 2 0 || 0 2 3 2 | 3 2 0 2 0

In voorbeeld 7 vinden we een familiaire baslijn. De verplichte F# vind je terug in de voortekens op de notenbalk. Hoewel de F# als zodanig niet in de maat zelf is genoteerd, moet je wel degelijk een F# spelen, omdat het voorteken op de notenbalk dit voorschrijft. Door dit voorteken weten we, dat de muzikale frase in de toonsoort E mineur staat. Ook voorbeeld 8 is in de toonsoort van E mineur. Gebruik beide voorbeelden om

ritmes te oefenen (tellen!), en te spelen in de toonsoort die via het voorteken op de notenbalk, is aangeduid. Omdat we starten op de open E-snaar, kunnen we niet terugvallen op de ons gebruikelijke wijze van vingerzetting die je in een één-octaf frase normaliter zou kunnen gebruiken.

9

Voorbeeld 9 ten slotte heeft wat extra rusten in de frase. Ook hier is het handig om in 8ste noten te blijven tellen.

